

BBC. “Ислом Каримов: Падари миллат ё диктотури золим? [Islam Karimov: Father of Nation or Cruel Dictator?], 31 January 2013,  
[http://www.bbc.co.uk/tajik/news/2013/01/130131\\_mm\\_islam\\_karimov.shtml](http://www.bbc.co.uk/tajik/news/2013/01/130131_mm_islam_karimov.shtml)

Unofficial translation by @eTajikistan

## Islam Karimov: Father of Nation or Cruel Dictator?

Thursday, 31 January 2013



Islam Karimov is considered as one of the most experienced leaders among the post-Soviet states

**Islam Karimov, the most experienced leader in the former Soviet space, who has held the helm of power in Uzbekistan for the past 24 years, celebrated his 75<sup>th</sup> birthday on 30 November [2012].**

Official publications in Uzbekistan consider Mr Karimov among the people who established independence for this country, calling him the “Father of Nation” and associate the achievements and progress of their country to him.

However, critics and those opposing Mr Karimov refer to him as a “cruel dictator”, who has extended his presidency in Uzbekistan by violating the law.

With 28 million people, Uzbekistan is considered the most populated country in Central Asia. But due to halt in production in government industrial entities and economic problems in Uzbekistan, over 5 million citizens of this country are in Russia and Kazakhstan as economic migrants.

According to human rights organizations, the rights of national minorities in Uzbekistan are regularly violated and after the substitution of Latin alphabet instead of Cyrillic, most ethnic Russians of [Uzbekistan] have in recent years left the country.

In addition, there are regular reports published on the issue of reduction in the number of Tajik schools and problems of teaching in the Tajik language in Uzbekistan. According to various sources, in this country, there are around 8-10 million [ethnic] Tajiks, most of whom have been registered as “Uzbek” in their IDs.

What in reality is the personally of Islam Karimov and what role does he play in the politics of the region and developments in Uzbekistan and Central Asia?

In an interview, Muhammadjon Obidov, an Uzbekistani journalist and former Member of Parliament [MP] of that country told the Uzbek branch of the BBC: “Islam Karimov was the

second president, after Mikhail Gorbachev, in the Soviet region and had a key role in the process of Uzbekistan gaining its independence.”

However, in an interview with the BBC, Kamoliddin Rabbimov, formerly with the Uzbekistan Research Centre, who is currently in Paris, considers this claim baseless.

Mr Rabbimov said: “In the 1991 election on the retention of the Soviet Union, President Karimov had encouraged the people to vote in favour of Soviet retention. From another side, independence for Uzbekistan was gained due to the collapse of the Soviet empire and with no struggle.”

Mr Obidov, in his interview, referred to President Karimov as the “brave leader”, who had fearlessly entered and spoken in a demonstration organized by Tohir Yuldoshev and Juma Namangani wherein over 30,000 people had gathered [and shouting the] slogan “Allahu Akbar!”

In addition, he named Mr Karimov as among the elements of stability in Uzbekistan, which as compared to Tajikistan and Kyrgyzstan, two other and smaller countries in the region, has not been entangled with armed conflict and color revolutions.

In turn, Kamoliddin Rabbimov said that Mr Karimov through organizing a policy of “pressure, persecution and pursuit” has killed, imprisoned or forced into exile from their country [Uzbekistani] political rivals and renowned opposition figures.



President Karimov in a Tashkent gathering

According to Mr Rabbimov, since the beginning of the 1990s, elections in Uzbekistan has turned into “a political game” and the leaders of so called “pocket” parties have “competed” with Islam Karimov in the presidential elections.

Daniil Kislov, editor of the site “FerghanaNews”, also told the BBC: “They consider stability in the country as the achievement of Islam Karimov. Well, how did this stability come about? Individuals with opposing ideas were pursued and persecuted and opposition figures were eliminated. Consequently, Islam Karimov remained by himself in the political scene. Due to this, calm reigns in the country, [and] no one raises a voice.”

In addition, a while back, in an article titled “Fear of Islam: Karimov has brought himself and the country towards a dead-end”, Mr Kislov had vehemently criticized the politics of Mr Karimov and his leadership style.

Among other things, in this piece, he referred to the lack of stability of Islam Karimov’s foreign policy and the frequent changing of direction of cooperation with Russia and Western countries.

After the fall of the Soviet Union, Islam Karimov had established close relations with the United States and European countries. Given its large natural gas reserves, Uzbekistan was attractive for the West.

But after the Andijon events in May 2005, which led to widespread criticisms by Western countries, [Karimov] once again threw himself into the arms of Russia and the Collective Security Treaty Organization [CSTO]. Last year, Uzbekistan yet again left this Russia-influenced organization.

In addition, with its vast and fertile valleys, the far majority of which was equipped with irrigation during the Soviet era, [Uzbekistan] is considered as a major exporter of cotton. But the issue of the use of child labour in Uzbekistan's cotton fields has been among other controversial topics in the international arena in recent years.

Furthermore, during its years of independence, Uzbekistan has not had much of a stable relationship with its Central Asian neighbours and at times has engaged in disagreements with them.

Tajikistan and Kyrgyzstan, two poor and mountainous states and void of gas and oil reserves, with their organizing of large hydro-energy plans on water-abundant rivers of Sir and Amu Rivers have especially aroused anger in Tashkent.

Uzbek officials are concerned that these two countries will control the flow of inter-state rivers and this issue will cause serious harm to Uzbekistan's agricultural sector, but Tajikistan and Kyrgyzstan refute this claim.

During the past two decades, relations between Tajikistan and Uzbekistan have become continuously cold and [Uzbek] officials have been the originators of a visa regime, mining of border regions and the cutting of all forms of air, rail and road [sic.] connection with Tajikistan.

Suhrob Sharipov, a Tajikistan MP, calls Islam Karimov an experienced and lasting politician in Central Asia who since the era of the Soviet Union has held the positions of First Secretary of the Communist Party and later the President of Uzbekistan.

In view of Mr Sharipov, upon collapse of the Soviet Union in late-1991, Uzbekistan imagined itself as the regional superpower and desired that any step of the Central Asian states be taken after consultation and approval of this country.



In view of Mr Sharipov, upon collapse of the Soviet Union in late-1991, Uzbekistan imagined itself as the regional superpower and desired to bring other states under its influence

He said: "The influence of Islam Karimov was substantial during the civil war era in Tajikistan. It was with his help that the current government of Tajikistan came to power. But Uzbekistan was not happy with the efforts of the government of Tajikistan on peace talks

with the opposition. Among the countries overseeing the peace in Tajikistan, Uzbekistan was the only state which did not sign the peace accord.”

On the other hand, according to this Tajikistan MP, Islam Karimov thinks that [President Emomali] Rahmon “was his student and came to power with his help and that because of this, till the end of his life, he must be beholden to [Karimov].”

Mr Sharipov added: “This psychological attitude has not allowed Karimov to improve relations with Tajikistan. The coldness in relations between Tajikistan and Uzbekistan started with the negotiations with the Tajik opposition and relations later turned fully cold.”

Rajab Mirzo, head of the Sociological Research Centre “Boztob” [in Dushanbe], is also of the opinion that personal relationship between the leaders of Tajikistan and Uzbekistan has serious effects on the mode of inter-state relations of these countries.”

Mr Mirzo said: “Emomali Rahmon came to power with the assistance of Islam Karimov. Rahmon was not experienced in politics and was under the influence of Karimov. When he ceased to obey Karimov, relations between the two countries turned cold. The source of the crisis [of relations between] between Tajikistan and Uzbekistan are relations between the leaders of these two states.”

Regarding the outlook of relations between Tajikistan and Uzbekistan, [Mr Mirzo] said that in the upcoming year presidential elections are to be held in both countries and in the following year NATO forces are to exit Afghanistan. These factors can have serious effects on the mode of relations between Tajikistan and Uzbekistan.

At the same time, experts claim that pressure and economic isolation by Uzbekistan and the cutoff of electrical energy and gas from [Uzbekistan] to Tajikistan has also had a positive effect, having forced Tajikistan to seek alternative means of solving her problem [of isolation].

It is said that mainly due to the pressure imposed by President Karimov, Tajikistan left the unified energy system of Central Asia, but was able in a short period to establish the high voltage “South-North” [electrical] grid line and create [Tajikistan’s own] unified energy system.

Despite this, some experts are of the opinion that even in the case of the current leaders of Tajikistan and Uzbekistan leaving their seats of power, geopolitical competition between these two countries will remain.

For the moment, Uzbekistan has no serious competitor in the region with regards to the sale of electrical energy to other states. But in the potential case of building the “Roghun” [hydro] electrical plant and the [creation of] the grid lines for the transport of electrical energy from Kazakhstan and Tajikistan to Afghanistan and Pakistan, the situation of such a market can change.

# Ислом Каримов: Падари миллат ё диктотури золим?

Ба рӯз шуда: Панҷшанбе, 31 Январ соли 2013 - 12:22



Ислом Каримов аз собиқадортарин раҳбарони кишварҳои собиқи шӯравӣ маҳсуб мешавад

**Ислом Каримов, собиқадортарин раҳбар дар қаламрави Шӯравии пешин, ки тайи 24 соли ахир зимомии умурро дар Узбекистон дар даст дорад, рӯзи 30 январ 75-солагии худро ҷашн гирифт.**

Наشريҳои расмии Узбекистон оқои Каримовро аз поягузори истиқлоли ин кишвар ва "Падари миллат" хонда ва дастоварду пешрафтҳои дар кишварашонро ба ӯ марбут донистанд.

Аммо мухолифони ва мунтақидони оқои Каримов ӯро "диктотуре золим" унвон мекунанд, ки то ба ҳол давраи раёсаташро дар Узбекистон борҳо бо дасткорӣ дар қонун тамдид кардааст.

Узбекистон бо ҷамъияти болиғ бар 28 миллион нафар бузургтарин кишвари Осиёи Марказӣ аз лиҳози нуфус маҳсуб мешавад. Аммо ба далели аз фаъолият бозмондани корхонаҳои санъатӣ ва мушкилоти иқтисодӣ дар Узбекистон беш аз панҷ миллион тан аз аҳоли ин кишвар ба унвони муҳоҷири корӣ дар Русия ва Қазоқистон ба сар мебаранд.

Бино ба иттилоъи созмонҳои дифоъ аз ҳуқуқи башар, ҳуқуқи ақаллиятҳои миллӣ дар Узбекистон муқарраран нақз шуда ва дар пайи ҷойгузини сирилик шудани алифбои лотинӣ бештари сокинони рӯстабор ин кишварро дар солҳои ахир тарк кардаанд.

Ҳамчунин, дар мавриди коҳиши теъдоди мактабҳои тоҷикӣ ва мушкилоти тадрис ба забони тоҷикӣ дар Узбекистон гузоришҳои ҳамвора мунташир мешаванд. Ба гуфтаи манобеъи мухталиф, дар ин кишвар тақрибан 8-10 миллион тоҷик аст, ки ғолибан дар шиносномаҳои "узбак" сабт шудаанд.

Воқеъан, Ислом Каримов чи гуна шахсият аст ва дар сиёсати минтақа ва таҳаввулот дар Узбекистону Осиёи Марказӣ чи нақше дорад?

Муҳаммадҷон Обидов, хабарнигори ўзбекистонӣ ва узви пешини порлумони ин кишвар, дар суҳбат бо бахши ўзбакии Би-би-сӣ гуфтааст: "Ислом Каримов пас аз Михаил Горбачёв дуумин раиси ҷумҳурӣ дар ҳудуди Иттиҳоди Шӯравӣ буда ва дар раванди касби истиқлоли Узбекистон нақши калидӣ дошт."

Аммо Камолиддин Раббимов, корманди пешини Маркази мутолеъоти роҳбурдии Узбекистон, ки феълан дар шаҳри Порис ба сар мебарад, дар сӯҳбат бо Би-би-сӣ ин иддаъоро бепоя хондааст.

Оқои Раббимов гуфтааст: "Дар раъйпурсии моҳи март соли 1991 дар мавриди бақои Иттиҳоди Шӯравӣ Президент Каримов мардуми Узбекистонро барои раъй додан ба бақои Иттиҳоди Шӯравӣ фаро хонда буд. Аз сӯйи дигар, истиқлол барои Узбекистон ба иллати фурупошии импературии Шӯравӣ ва бидуни мубориза ба даст омад."

Оқои Обидов дар ин мусоҳиба аз Президент Каримов ба унвони "раҳбаре часур" ном бурдааст, ки дар тазохуроти шаҳри Намангон дар соли 1992, ки ба раҳбарии Тоҳир Йўлдош ва Ҷумъа Намангонӣ баргузор шуд ва дар он беш аз 30 ҳазор нафар бо шиърҳои "Оллоҳу акбар!" гирдиҳам омада буданд, ӯ бидуни тарс ширкат ва суханронӣ кардааст.

Ҳамчунин, ӯ, оқои Каримовро аз омилони сабот дар Узбекистон хондааст, ки дар муқоиса бо Тоҷикистону Қирғизистон, ду кишвари дигари кӯчақтар дар минтақа, даргири муҳолифатҳои мусаллаҳона ва инқилобҳои рангин нашудааст.

Камолиддин Раббимов ба навбаи худ гуфта, ки оқои Каримов тавассути роҳандозии сиёсати "фишору тазйиқ ва таъқиб" рақибони сиёсӣ ва чеҳраҳои саршиноси муҳолифро кушта, зиндонӣ карда ва ё водор ба тарки кишварашон кардааст.



Президент Каримов дар ҳамоише дар шаҳри Тошканд

Ба гуфтаи оқои Раббимов, аз авоили даҳаи 1990 ба ин сӯ, интиҳобот дар Узбекистон ба "як бозии сиёсӣ" мубаддал шуда ва раҳбарони аҳзоби ба истилоҳ "кисагӣ" дар интиҳоботҳои раёсати ҷумҳурӣ бо Ислому Каримов "рақобат" кардаанд.

Даниил Кислов, сардабири сойти хабарии "fergananews", низ ба Би-би-сӣ гуфт: "Сабот дар кишварро аз дастовардҳои аслии Ислому Каримов медонанд. Хуб, ин сабот аз кадом тариқ таъмин шуд? Афроди дорои афкори муҳолиф азияту таъқиб шуданд ва раҳбарони муҳолифон нобуд гардиданд. Дар натиҷа, Ислому Каримов дар саҳнаи сиёсӣ танҳо монд. Аз ин лиҳоз, дар кишвар хомӯшӣ ҳукмфармост, касе садо баланд намекунад."

Зимнан, чанде қабл оқои Кислов дар матлабе зери унвони "Воҳимаи ислом: Каримов худ ва кишварро вориди бунбаст кардааст" аз сиёсати оқои Каримов ва наҳваи раҳбарии ӯ шадидан интиқод карда буд.

Аз ҷумла, дар мақолаи ӯ ба собит набудани сиёсати хориҷии Ислому Каримов ва зуд-зуд иваз шудани самти ҳамкориҳояш бо Русия ва кишварҳои Ғарб ишора шудааст.

Пас аз фурӯпошии Иттиҳоди Шӯравӣ Ислоҳ Каримов бо Омрико ва кишварҳои урупой равобити танготанге ба роҳ андохта буд. Ӯзбекистон бо заҳоири бузурги гозаш барои Ғарб ҷаззоб буд.

Аммо пас аз ҳаводиси шаҳри Андичон дар моҳи майи соли 2005, ки ба интиқодҳои густардаи кишварҳои ғарбӣ доман зад, ӯ дубора худро ба "оғӯш"-и Русия ва Созмони Паймони Амнияти Дастаҷамъӣ андохт. Соли гузашта Ӯзбекистон дубора аз ин созмони таҳти нуфузи Русия хориҷ шуд.

Ин кишвар ҳамчунин бо даштҳои фароҳу ҳосилхезаш, ки дар даврони Шӯравӣ баҳши аъзае аз онҳо обёрӣ шуданд, аз содиркунандагони умдаи панба дар ҷаҳон маҳсуб мешавад. Аммо мавзӯи истифода аз кори кӯдакон дар мазоръеи панбаи Ӯзбекистон тайи солҳои ахир аз мавзӯоти дигари ҷанҷолбарангез дар арсаи байналмилалӣ будааст.

Ӯзбекистон тайи солҳои истиқлоли худ бо ҳамсоягонаш дар Осиёи Миёна ҳам равобити ҷандон устуворе нашошта ва гоҳгоҳе бо онон ба муҳолифат пардохтааст.

Бабижа Тоҷикистону Қирғизистон, ду кишвари фақиру кӯҳистонӣ ва аз заҳоири нафту гоз маҳрум, бо барномарезии тарҳҳои бузурги энержии обӣ дар рӯдхонаҳои саршор аз оби Сирдарё ва Омӯдарё ҳашми Тошкандро барангехтаанд.

Мақомоти узбак нигаронанд, ки ин ду кишвар маҷроҳои рӯдхонаҳои фаромарзиро кунтрал хоҳанд кард ва ин амр ба арсаи кишоварзии Ӯзбекистон латмаи ҷиддӣ мезанад, аммо Тоҷикистону Қирғизистон ин иддаёро рад мекунанд.

Тайи ду даҳаи ахир равобити миёни Тоҷикистону Ӯзбекистон пайваста рӯ ба сардӣ гаройида ва мақомоти ин кишвар мубтакири роҳандозии низоми раводид, мингузорӣ дар манотиқи марзӣ ва қатъи ҳама гуна иртибототи ҳавой, роҳи оҳан ва заминӣ бо Тоҷикистон будаанд.

Сӯҳроб Шарифов, узви порлумони Тоҷикистон, Ислоҳ Каримовро аз сиёсатмадорони ботачруба ва собиқадори Осиёи Марказӣ хонд, ки аз даврони Иттиҳоди Шӯравӣ ба ҳайси Дабири аввали Ҳизби кумунист ва баъдан ба унвони раиси ҷумҳурӣ раҳбарии Ӯзбекистонро дар даст доштааст.

Ба эътиқоди оқои Шарифов, дар пайи фурӯпошии Иттиҳоди Шӯравӣ дар авоҳири соли 1991 Ӯзбекистон худро як давлати абарқудрати минтақа тасаввур карда ва хостори он буд, ки бояд ҳар иқдоми кишварҳои Осиёи Марказӣ пас аз машварат ва бо ризояти ин кишвар анҷом шавад.



Ба эътиқоди оқои Шарифов, дар пайи фурӯпошии Иттиҳоди Шӯравӣ дар авоҳири соли 1991 Ӯзбекистон худро давлати абарқудрати минтақа тасаввур карда ва мехост, ки кишварҳои дигарро таҳти нуфузи худ дароварад.

Ӯ гуфт: "Таъсири Ислоҳ Каримов дар давраи ҷанги дохилӣ дар Тоҷикистон зиёд буд. Бо кумаки ӯ ҳукумати феълии Тоҷикистон ба қудрат расид. Аммо талошҳои давлати

Тоҷикистон барои музокироти сулҳ бо муҳолифон ба Узбекистон хуш наомад. Дар миёни кишварҳои қафилӣ сулҳи Тоҷикистон Узбекистон танҳо давлате буд, ки дар мувофиқатномаи сулҳ имзо нагузошт."

Аз сӯйи дигар, ба гуфтаи ин намояндаи порлумони Тоҷикистон, Ислоҳ Каримов фикр мекунад, ки Раҳмон "шогирди ӯ буда ва бо кумаки ӯ ба қудрат расидааст ва аз ин лиҳоз бояд то охири умр миннатдор бошад."

Оқои Шарифов афзуд: "Ҳамин рӯҳияи психологӣ ба Каримов имкон надод, ки равобитро бо Тоҷикистон беҳбуд кунад. Сардӣ равобит миёни Тоҷикистону Узбекистон аз шурӯҳи музокирот бо муҳолифони тоҷик шурӯҳ шуд ва баъдан ба сардӣ комил табдил ёфт."

Раҷаби Мирзо, раҳбари маркази мутолеоти ҷомеашиносии "Бозтоб", низ муътақид аст, муносиботи шахсӣ миёни раҳбарони Тоҷикистону Узбекистон дар чигунагии равобити миёни ин кишварҳо асароти ҷиддӣ дорад.

Оқои Мирзо мегӯяд: "Эмомалӣ Раҳмон бо кумаки Ислоҳ Каримов ба сари қудрат омад. Аввал, Раҳмон дар сиёсат таҷруба надошт ва таҳти таъсири Каримов буд. Вақте аз ӯ итлоати Ислоҳ Каримов баромад, муносибати ду кишвар сард шуд. Асли бӯҳрони Тоҷикистону Узбекистон муносиботи миёни раҳбарони ин ду кишвар аст."

Ӯ дар бораи дурнамои равобити Тоҷикистон ва Узбекистон гуфт, ки дар назар аст дар зарфи як соли оянда дар ҳар ду кишвар интиҳоботи раёсати ҷумҳурӣ баргузор шуда ва дар соли оянда нерӯҳои НОТУ аз Афғонистон хориҷ шаванд. Ин авомил метавонад ба чигунагии муносиботи миёни Тоҷикистону Узбекистон асари ҷиддӣ гузорад.

Дар ҳамин ҳол, коршиносон мегӯянд, ки фишору муҳосираи иқтисодии Узбекистон ва қатъи интиқоли нерӯи барқу гоз аз ин кишвар ба Тоҷикистон ҷанбаи мусбате низ дошта ва Тоҷикистонро водор сохтааст, ки роҳҳои олтернативи ҳалли мушкилро пайдо кунад.

Гуфта мешавад, маҳз бо истрори пофишории президент Каримов Тоҷикистон аз системи воҳиди энергияи Осиёи Марказӣ хориҷ шуда, вале тавонистааст дар муддати кӯтоҳе хатти баландшиддати "Ҷануб-Шимол"-ро бунёд ва системи воҳиди энергияи кишварро эҷод кунад.

Бо ин ҳол, ба эътиқоди бархе аз таҳлилгарон, ҳатто дар сурати аз қудрат канор рафтани раҳбарони феълии Тоҷикистону Узбекистон низ рақобати жеупулутикий миёни ин ду кишвар боқӣ хоҳад монд.

Феълан Узбекистон дар бозори фурӯши нерӯи барқ ба кишварҳои хориҷӣ рақибӣ ҷиддӣ дар минтақа надорад. Аммо дар пайи бунёди эҳтимолии нерӯгоҳи "Роғун" ва хутути интиқоли нерӯи барқ аз Қирғизистону Тоҷикистон ба Афғонистону Покистон вазъияти ин бозор иваз хоҳад шуд.